

โครงการบริหารจัดการขยะควบคู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ห้องเรียนธรรมชาติ "บวร"

ชุมชนคำศรี หมู่ 10 และเทศบาลตำบลศรีธาตุ อ.ศรีธาตุ จ.อุดรธานี

เทศบาลตำบลศรีธาตุ มีชุมชนในการดูแล 9 ชุมชน โดยชุมชนคำศรี หมู่ 10 เป็นชุมชนเมือง กึ่งชนบท มี 151 ครัวเรือน ประชากร 683 คน ประชาชนในชุมชนคำศรี หมู่ 10 มีวิถีการดำเนินชีวิต แบบพึ่งพาธรรมชาติ และมีความเชื่อมั่นศรัทธาในพระพุทธศาสนา เพื่อให้การบริหารจัดการขยะ ดำเนินคู่กับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างยั่งยืน ชุมชนคำศรี หมู่ 10 จึงได้ร่วมกับเทศบาล ตำบลศรีธาตุ จัดทำโครงการบริหารจัดการขยะควบคู่กับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ห้องเรียนธรรมชาติ "บวร" (บ้าน วัด โรงเรียน) โดยการสร้างความตระหนัก และความพึงพอใจในอัตลักษณ์ของการดำเนินชีวิตแบบวิถีชุมชนคนพื้นเมืองอีสาน เกิดเป็นห้องเรียนธรรมชาติใน ชุมชน 5 ห้อง เพื่อใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการลดปัญหาภาวะโลกร้อนอย่างยั่งยืน

ห้องเรียนธรรมชาติ ห้องที่ 1 "ห้องรักษายางนาป่าในเมือง"

ใช้กลวิธีด้านจิตวิญญาณในการอนุรักษ์ป่าพื้นเมืองให้คงอยู่คู่ชุมชน เช่น การสร้างศาลพระ กุมิเจ้าที่ เพราะคนในชุมชนเชื่อว่าต้นไม้ใหญ่จะมีกุมิเจ้าที่อาศัยอยู่ ทำให้ไม่กล้าที่จะตัดต้นไม้

ห้องเรียนธรรมชาติ ห้องที่ 2 "ห้องรักษ่น้ำด้วยป่าต้นน้ำบึงคำศรี"

เพิ่มพื้นที่สีเขียวบริเวณที่สาธารณะในชุมชน โดยการปลูกต้นไม้บริเวณบึงคำศรีเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ

ห้องเรียนธรรมชาติ ห้องที่ 3 "ห้องประหยัดพลังงาน (บ้านดิน เกษตรอินทรีย์วิถีท้องถิ่น)"

นำหลักวิถีชีวิตแบบพื้นเมืองดั้งเดิมที่ไม่พึ่งพาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในชุมชน เกิดเป็น กิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- กิจกรรมการถนอมอาหารแบบพื้นเมืองอีสาน สามารถเก็บได้นานแบบไม่ใช้ตู้เย็น มีการรวบรวมเป็นตำราเรียนโดยปราชญ์ชุมชน
- กิจกรรมการทำเกษตรอินทรีย์
- กิจกรรมการลดขยะต้นทางโดยใช้บรรจุภัณฑ์ตามวิถีท้องถิ่น เช่น กระจิบข้าวเหนียว ขามดินเผา ถ้วยกระเบื้อง รวมถึงการเปลี่ยนถังน้ำพลาสติกมาเป็นโถงน้ำเย็นธรรมชาติ
- กิจกรรมการจัดร้านวัสดุธรรมชาติมาใช้แทนพลาสติก เช่น กระจอกแยกขยะ
- กิจกรรมการทำปุ๋ยหมักในครัวเรือนจากเศษอาหารและเศษใบไม้

- กิจกรรมการปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานและแลกเปลี่ยนกันภายในชุมชน เพื่อลดการเดินทางไปตลาด
- กิจกรรมการลดใช้ไฟฟ้าสาธารณะ โดยลดการเปิดไฟลง 30 นาที
- กิจกรรมการเปลี่ยนหลอดไส้เป็นหลอดตะเกียบ

ห้องเรียนธรรมชาติห้องที่ 4 “ห้องรักษานิเวศป่าพื้นเมือง วัดป่ากุดน้ำใส”

ชุมชนคำศรี หมู่ 10 ได้ร่วมกับวัดป่ากุดน้ำใส เทศบาลตำบลศรีธาตุ ป่าไม้จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ ในการจัดทำแผนที่ศึกษาป่าพื้นเมือง สมนไพรพื้นบ้าน และทำป้ายชื่อต้นไม้จากเศษไม้ฝาเขื่อนราเหลื่อใช้ ขึ้นภายในวัดป่ากุดน้ำใส โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์น้อยพาเยี่ยมชมและมีปราชญ์ในชุมชนคำศรี หมู่ 10 เป็นผู้รวบรวมคุณสมบัติของสมุนไพรไว้เป็นตำราเรียน

ห้องเรียนธรรมชาติห้องที่ 5 “ห้องอนุบาลป่าธรรมชาติ วัดศรีสว่างบรมสุข”

ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- กิจกรรมเพาะกล้าไม้ สมนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ และผักสวนครัว โดยใช้ถุงนมจากกิจกรรมแลกขยะมาเป็นถุงเพาะกล้าไม้แทนถุงดำ
- กิจกรรมการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้เพาะปลูกในฤดูกาลต่อไป
- กิจกรรมผ้าป่าขยะสมทบทุนสร้างเจดีย์วัดศรีสว่างบรมสุข

นอกจากนี้ยังได้บูรณาการห้องเรียนธรรมชาติทั้ง 5 ห้อง เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเข้าสู่ตำราเรียนในโรงเรียนด้วย

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมลดเมืองร้อนของชุมชนคำศรี หมู่ 10 และเทศบาลตำบลศรีธาตุ (ข้อมูลเดือน ต.ค. 2556 – ม.ค. 2557) ได้ดังนี้ กิจกรรมเพิ่มพื้นที่สีเขียว สามารถดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 4,734 kgCO₂e/ปี กิจกรรมการลดปริมาณขยะ สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 14,070 kgCO₂e กิจกรรมการเดินทางอย่างยั่งยืน สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 4,393 kgCO₂e กิจกรรมลดการใช้พลังงานไฟฟ้า สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 252 kgCO₂e